

мою думку не важливо, скільки народу буде керувати, головне, щоб це призводило до результатів, та стабільно існуючої системи з повним її забезпеченням.

Тож можна зробити висновок, що потрібно починати зміни, не з скорочення персоналу та переходу до нового ступеню роботи, а з того чи готові ми до цього технічно, та чи зможемо забезпечити всім необхідним персонал.

Список використаних джерел

1. Зозулина М.Р. Между централизацией и децентрализацией: к вопросу о детерминантах развития местного самоуправления. 2018. Т. 16 №2. С.159
2. Величко В.О. Децентралізація влади: міжнародний досвід, Державне будівництво та місцеве самоврядування. 2014. С. 19.

Мамєєва О. В., здобувачка вищої освіти ступеня доктора філософії
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

АКТУАЛЬНІСТЬ ВІДВЕДЕННЯ МАЛОПРОДУКТИВНИХ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ПІД БУДІВНИЦТВО АЕРОДРОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ АВІАЦІЇ, ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ОТГ

Для своєчасного проведення сільськогосподарських робіт, пов'язаних із внесенням мінеральних добрив і боротьбою зі шкідниками та хворобами сільськогосподарських культур в даний час є актуально широко застосовувати сільськогосподарську авіацію.

Для повного і раціонального використання сільськогосподарської авіації в боротьбі зі шкідниками та для внесення мінеральних добрив доцільно будувати аеродроми на 4-5 господарств, що значно зменшуватиме холості пробіги автомашин на доставку мінеральних добрив та ядохімікатів (вигідніше з економічної точки зору).

Вибір земельної ділянки під будівництво аеродрому доцільно робити на малопродуктивних землях, а також в безпосередній близькості до автомагістралей або залізниць, що створить значні зручності при постачанні мінеральних добрив до злітно-посадкової смуги.

Кошти на будівництво, компенсацію затрат – розробити програму по залученню іноземних інвесторів.

Необхідно передбачити заходи щодо збереження рослинного шару та запобіганню ерозії ґрунту, а також дернування льотного поля, посадки лісочагарникових культур та рекультиватії порушених земель [4].

На Законодавчому рівні передбачити механізм користування такою земельною ділянкою сільськогосподарськими товаровиробниками.

Не мало важливим є передбачити підготовку пілотів легкомоторних літаків для сільського господарства.

Також дуже важливою є співпраця сільськогосподарських товаровиробників з державними органами та місцевим самоврядуванням.

На сьогоднішній день в Україні зареєстровано 40 авіапідприємств і авіакомпаній різних форм власності, що здійснюють авіаційні роботи в народному господарстві, 30 із них мають ліцензії на виконання авіаційно-хімічних робіт і надають послуги сільгоспвиробникам [7].

Особливу увагу треба приділити чиннику економічної і виробничої доцільності вибору машин для виконання сільгоспробіт.. На сучасному етапі розвитку

сільськогосподарського виробництва треба поєднувати використання наземної сільськогосподарської техніки з авіаційним транспортом.

Вибір техніки для виконання сільгоспробіт слід здійснювати на підставі попереднього економічного обґрунтування з урахуванням виду та обсягу робіт, можливості їхнього виконання в установлені агротехнічні строки, забезпеченості трудовими й технічними ресурсами, порівнянням витрат на обробку, можливості отримання додаткового врожаю, зважаючи на технічні можливості й переваги кожного типу техніки.

Наприклад, переваги авіаційної техніки над наземними машинами такі:

- під час обробки не ущільнюється ґрунт, не руйнується його структура й немає механічних ушкоджень рослин;
- роботи можна здійснювати за будь-якої вологості ґрунту;
- висока мобільність і маневровість дає змогу літакам АН-2 оперативно прибувати до місць масових робіт і швидко ліквідувати осередки ураження сільгоспкультур небезпечними шкідливими об'єктами;
- можливість якісно розподіляти речовини, які вносять, у найменших дозах;
- висока продуктивність робіт, яка перевищує продуктивність наземних машин - залежно від умов, у 4–15 разів;
- використання літака АН-2 на сільгоспроботах за сезон (15 тис. га) вивільняє для інших робіт 14 працівників і три трактори класу 1,4–3,0 тонн.

На витрати під час авіаційних обробок літаком АН-2 відчутно впливають довжина поля, яке обробляють, і його відстань від аеродрому (злітно-посадкового майданчика).

Для авіаційних обробок літаком АН-2 варто виділяти поля завдовжки не менше 700 м і відстанню підльоту від аеродрому не більше 7 км. Оптимальними для авіаобробок є поля завдовжки 1600–2200 м і відстанню підльоту від аеродрому 4 км, що може бути досягнуто поєднанням полів під час обробок і підбором додаткових тимчасових аеродромів (злітно-посадкових майданчиків) [5].

Спектр авіаційних технологій чималий і різноманітний. Проте динаміка обсягів авіаційних сільгоспробіт свідчить, що потенціал можливостей, яким володіє сільгоспавіація України, використовується не в повному обсязі. Цей результат закономірний і є наслідком цілої низки причин.

Склалася парадоксальна ситуація. Між замовником і виконавцем існує інформаційний вакуум. Замовник не має достовірної інформації про можливості застосування авіації в сільському господарстві, а виконавець не може її надати, тому що не володіє сучасними авіаційними технологіями застосування пестицидів і агрохімікатів у разі вищесказаного застосування сільгоспкультур за інтенсивними технологіями.

Нормативно-правова база щодо застосування сільськогосподарської авіації застаріла й потребує оновлення. Законодавство про пестициди та агрохімікати не передбачає права, обов'язки, відповідальність та контроль за застосуванням авіаційного способу внесення пестицидів і агрохімікатів і потребує доповнення .

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс України//Відомості Верховної Ради України. - 2002. - №3-4. – ст.27.
2. Закон України “Про землеустрій”// Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. - ст.282.
3. Повітряний кодекс України// Відомості Верховної Ради України. – 2011.- № 48-49. – ст.536.

4. Закон України “Про пестициди і агрохімікати”// Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 14. - ст.91.

5. Закон України “Про захист рослин”// Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 50-51. - ст.310.

6. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”// Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 27. - ст.218.

7. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://avia.gov.ua/state-civil-aircraft-register-of-ukraine>.

Метла М. В., здобувачка вищої освіти 1 курсу, група ПУА-201
Науковий керівник: **Шестаковська Т. Л.**, д.держ. упр., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНСТРУМЕНТІВ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

В умовах ринку і, як наслідок, господарської самостійності підприємств, вирішення проблем раціонального природокористування і охорони навколишнього середовища має спиратися на ефективний і збалансований механізм управління, інструментарій якого не суперечить соціально-економічним та екологічно цільових настанов виробничих і територіальних систем і характеризуються товарністю, ефективністю, гнучкістю, справедливістю, соціальною і політичною прийнятністю.

Сфера природокористування, як об'єкт управління, являє собою цілий комплекс різнобічних і тісно взаємопов'язаних між собою природних і суспільних явищ і процесів, що впливають на формування основ життєдіяльності суспільства, які, в свою чергу, прямим чином залежать від якості навколишнього природного середовища та раціонального рівня еколого економічного потенціалу окремих регіонів і країни в цілому. Досягнення оптимальності природокористування одна з універсальних цілей сучасної екологічної політики, визнана на загальносвітовому рівні.

При виборі комплексу інструментів управління природокористуванням в рамках концепції сталого розвитку необхідно врахувати всі функції навколишнього природного середовища: - по-перше, вона є суспільним споживчим благом і з цієї точки зору, для неї характерні спільний характер використання, неподільність, відсутність конкуренції між споживачами, можливість безкоштовного використання, що дозволяє віднести якість середовища до категорії суспільних благ; -по-друге, навколишнє природне середовище є постачальником виробничих ресурсів і територією для розміщення і поглинання відходів; - по-третє, навколишнє природне середовище - просторовий ресурс і служить місцем для розміщення продуктивних сил і розселення населення [1].

Екологічний менеджмент охоплює господарську діяльність, забезпечену виконанням вимог охорони навколишнього середовища. Для великих промислових підприємств ця сфера відносин фахівцями відноситься до пріоритетної. Система екологічного менеджменту є частиною загальної системи управління підприємством, яка спрямована на формування ефективного виробничого комплексу з урахуванням пріоритетів охорони навколишнього середовища і заснована на концепції сталого розвитку цивілізації. Таким чином, управління підприємством включило в себе ще одну важливу складову - екологічне управління. Екологічне управління охоплює ряд напрямків: управління